

Asia: VN/13467/2019

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta laiksi kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö on varannut mahdollisuuden lausua ministeriön luonnoksesta hallituksen esitysluonnoksesta laiksi kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista ja siihen liittyviksi laeiksi. Suomen Asianajajaliitto (jäljempänä ”Asianajajaliitto”) kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä ja esittää kunnioittaen seuraavaa:

TAUSTAA

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki kiinnitysluottopankeista ja katetuista joukkolainoista (Uusi kiinnitysluottopankkilaki), joka tulisi korvaamaan voimassa olevan kiinnitysluottopankkitoiminnasta annetun lain (Nykyinen kiinnitysluottopankkilaki). Muutokset pohjautuvat katettuja joukkolainoja koskevan direktiivin (EU) 2019/2162 (Direktiivi) täytäntöönpanoon sekä muihin katettuja joukkolainoja koskevaan sääntelyyn liittyviin uudistustarpeisiin. Uusi laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 8.7.2022.

Esityksessä mainitaan keskeisimpinä Direktiiviin pohjautuvina muutoksina verrattuna voimassa olevaan lakiin katettuihin joukkolainoihin liittyvän maksuvalmiusvaatimuksen käyttöönotto ja katetun joukkolainan eräpäivän siirtoa (soft bullet) koskevien tarkempien edellytysten määrittely. Lisäksi esityksessä mainitaan Direktiivin edellyttäminä muutoksina muun muassa katettuja joukkolainoja koskeva lupamenettely ja katepooleihin sisällytettävien johdannaisopimusten sääntely.

Direktiivin kansalliseen täytäntöönpanoon suoraan liittyviä muutoksia ovat asuntoluottojen vakuusarvon nosto katepoolissa 70 prosentista 80 prosenttiin suhteessa katepooliin

sisällytetyn luoton reaaliarvon käypään arvoon, katettuja joukkolainoja koskevan keskiarvoarvoarajoinnin purkaminen, väliluottotoimintamallin rajoittaminen ainoastaan konsolidointiryhmän sisäiseksi rahoitusjärjestelyksi sekä väliluottojen salliminen konsolidointiryhmän sisällä myös toiselle ETA-luottolaitokselle.

Direktiivin keskeisinä tavoitteina mainitaan katettujen joukkolainojen sisämarkkinoiden kehittäminen ja sijoittajansuojan parantaminen. Direktiivin todetaan pyrkivän näihin tavoitteisiin määrittelemällä tarkemmin katettujen joukkolainojen rakenteelliset ominaisuudet erityisesti niiden katepoolien osalta sekä säätämällä katettuihin joukkolainoihin liittyvistä tiedonantovelvollisuuksista.

Esityksen mukaan nykyinen lainsäädäntö täyttää jo nyt keskeisiltä osin katettuja joukkolainoja koskevan Direktiivin vaatimukset. Pääasialliset Direktiivistä johtuvat muutostarpeet liittyvät katettuja joukkolainoita koskevaan lupamenettelyyn, maksuvalmiusvaatimukseen ja katetun joukkolainan eräpäivän siirtoa (soft bullet) koskeviin edellytyksiin. Direktiivi asettaa katettuihin joukkolainoihin liittyvien johdannaisten käytölle lisäedellytyksiä siten, että johdannaisista aiheutuvat velvoitteet tulee olla katettuna joukkolainan vakuuksilla, ja että tällaisiin johdannaisiin perustuvat saatavat kuuluvat joukkolainojen vakuuksien piiriin. Muilta osin Direktiivin edellyttämät muutokset ovat esityksen mukaan lähinnä tarkentavia tai täsmentäviä.

HAVAINTOJA ESITYSLUONNOKSESTA

Pakkotäytäntöä on esitysluonnoksessa käsitelty puutteellisesti

Ehkä keskeisimpänä huomiona esityksestä voidaan todeta, että Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 6 luvun 25, 26, 27, 28 ja 29 §:iin sisältyviä säännöksiä vastaavat säännökset katettujen joukkolainojen asemasta liikkeeseenlaskijan selvitystilassa ja konkurssissa puuttuvat esityksestä kokonaan. Mainitut Nykyisen kiinnitysluottopankkilain pykälät sisältävät säännökset katetun joukkolainan vakuuksien eriyttämisestä katettujen joukkolainojen haltijoiden hyväksi joko liikkeeseenlaskijan tai vakuutena olevan luoton velkojana olevan talletuspankin tai luottoyhteisön maksukyvyttömyystilanteissa. Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 25.2 §:n mukaan katettujen joukkolainojen haltijoilla on maksuetuoikeus vakuutena olevista luottosaatavista kertyviin kassavirtoihin, mutta kuitenkin enintään sallittua enimmäisvakuusarvoa vastaavin osin (asuntoluotoissa 70 prosenttia yksittäisen luoton vakuuden arvosta ja liikekiinteistöluotoissa 60 prosenttia yksittäisen luoton vakuuden arvosta). Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 26.1 §:n mukaisesti jos liikkeeseenlaskija asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin, Finanssivalvonnan on viipymättä asetettava Finanssivalvonnasta annetun lain 29 §:ssä tarkoitettu asiamies valvomaan katettujen joukkolainojen velkojien sekä niihin rinnastettavien velkojajatahojen etua ja käyttämään puhevaltaa näiden puolesta. Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 6 luku sisältää myös tarkemmat, kiinnitysluottopankkitoimintaa koskevat erityissäännökset selvitystilasta ja konkurssista, kuten liikkeeseenlaskijan pesänhoitajan velvollisuuksista, katetun joukkolainan vakuuksien luovuttamisesta konkurssipesään (27 §),

vakuuksien hallinnoinnista (26 ja 28 §), sekä käteisvarojen ja johdannaissopimusten asemasta ja hallinnoinnista (29 ja 30 §). Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 26.4 §:n mukaan ”Pesähoitajalla on myös oikeus tehdä maksukykyä turvaavia sopimusjärjestelyjä ja ottaa maksuvalmiusluottoa asiamiehen vaatimuksesta tai suostumuksella.” Niin ikään Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 25.4 §:n mukaan ”[maksuvalmius]luottojen antajilla on katettujen joukkolainojen haltijoiden kanssa yhtäläinen etuoikeus saada maksu katetun joukkolainan vakuudeksi rekisteriin merkityistä varoista ja niihin liittyvistä maksusuorituksista.” Esitysluonnoksen mukaan maksuvalmiusluottojen etuoikeusasema olisi poistumassa, eikä poistamista ole perusteltu luonnoksessa. Käsityksemme mukaan etuoikeusasemaa koskevia muutoksia olisi syytä perustella nimenomaisesti.

Näiden säännösten poistaminen tekisi katettujen joukkolainojen velkojien aseman liikkeeseenlaskijan selvitystila- ja konkurssimenettelyissä nykyistä epäselvemmäksi ja vähentäisi oikeusvarmuutta. Esityksessä ei perustella lainkaan, miksi nämä säännökset eivät jatkossa olisi tarpeellisia ja/tai miksi niitä esitetään poistettaviksi kokonaan. Uuden kiinnitysluottopankkilain myötä myös nykyisen lain esitytöt menettävät keskeisen merkityksensä tulkintaa ohjaavana oikeuslähteenä. Tältä osin lain perusteluja tulee jatkokehittää ja myös harkita sitä, tulisiko Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 6 lukuun sisältyvät pakkotäytäntöä koskevat säännökset ottaa ainakin olennaisilta osin mukaan myös Uuteen kiinnitysluottopankkilakiin, kun Direktiivi ei tätä kuitenkaan estä. Tämä on perusteltua siitäkkin syystä, että Direktiivin 13 artiklan mukaista optiota katepoolin valvojaa koskevien säännösten ottamista Uuteen kiinnitysluottopankkilakiin ei aiota ottaa käyttöön.

Rinnakkainen vaadeoikeus

Ehdotetun Uuden kiinnitysluottopankkilain 2 §:n 1 momentin 5 kohdan mukaan katetulla joukkolainalla tarkoitetaan joukkovelkakirjalainaa, jonka velallisena on liikkeeseenlaskija ja jonka vakuutena on tämän lain säännösten mukaisesti asetettu katepooli, jolloin katettuna joukkolainan ei olisi pidettävä esimerkiksi sellaista joukkovelkakirjalainaa, jossa velkavastuu lainan ehtojen mukaan rajoittuu ainoastaan sen vakuuteen ja siitä saatavaan kassavirtaan. Esitysluonnoksessa olevissa perusteluissa todetaan, että tällä täsmennyksellä varmistetaan osaltaan se, että Direktiivin 4 artiklan mukainen edellytys rinnakkaisesta vaadeoikeudesta (dual recourse) täyttyy kansallisessa lainsäädännössä.

Direktiivin 4 artiklassa edellytetään, että katetun joukkolainan velkojalla on sekä suora vaadeoikeus katetun joukkolainan liikkeeseenlaskijaa kohtaan, että liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyys- ja kriisinratkaisume-nettelystä etuoikeus katepoolissa olevista omaisuuseristä kertyviin kassavirtoihin. Tätä asiaa olisi syytä vielä täsmentää myös lakitekstissä.

Johdon ja henkilöstön erityiset ammattitaitovaatimukset

Ehdotetun Uuden kiinnitysluottopankkilain 5 §:n mukaan sen lisäksi, mitä luottolaitostoiminnasta annetussa laissa säädetään luottolaitoksen johdon sopivuudesta ja luotettavuudesta, kiinnitysluottopankkitoimintaa johtavilla ja kiinnitysluottopankkitoimintaan liittyvissä tehtävissä toimivalla henkilöstöllä on kokonaisuutena oltava katettujen joukkolainojen liikkeeseenlaskua ja hallinnointia varten riittävä koulutuksella tai ammattikokemuksella osoitettu osaaminen. Luonnoksen perustelujen mukaan tällä säännöksellä pannaan osaltaan täytäntöön Direktiivin 19 artiklan 2 kohdan c alakohta. Direktiivi mainittu kohta kuitenkin edellyttää jäsenvaltioiden säätävän ainoastaan liikkeeseenlaskuohjelmaa hoitavien henkilöiden ammattitaitovaatimuksista, joten ehdotettu säännös menee Direktiivin vaatimusta pidemmälle. Tämä lienee perusteltua jo siitäkin syystä, että vaikka markkinakäytäntönä on katettujen joukkolainojen laskeminen liikkeeseen liikkeeseenlaskuohjelmien puitteissa, niin myös yksitaiset ohjelmista erilliset (stand alone) liikkeeseenlaskut ovat mahdollisia.

Ehdotettu katepoolia koskeva 20 §

Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 12.2 §:n mukaan ”Liikkeeseenlaskija ja väliluoton velallinen eivät saa ilman Finanssivalvonnan lupaa luovuttaa eivätkä pantata katettujen joukkolainojen vakuuksina olevia kiinteistövakuudellisia luottoja ja julkisyhteisöluottoja. Kiellon vastainen luovutus tai panttaus on tehoton.” Esityksessä tulisi mielestämme perustella, miksi tästä säännöksestä halutaan luopua ja miten katepoolin suojaamisen vaatimus tulee muutoin täytetyksi.

Konkurssioikeudellinen erillisuus ja katettujen joukkolainojen velkojien etuoikeusasema

Direktiivin 5 artiklan mukaan ”Jäsenvaltioiden on varmistettava, että katettuihin joukkolainoihin liittyvät maksuveloitteet eivät eräänny automaattisesti katettuja joukkolainoja liikkeeseen laskevan luottolaitoksen maksukyvyttömyyden tai kriisinratkaisun yhteydessä.”

Konkurssilain (120/2004) 3 luvun 9 §:n 1 momentin mukaan ”Konkurssisaatava, joka ei ole eräännytynyt, katsotaan konkurssissa eräänntyneeksi velkojan ja velallisen välisessä suhteessa”. Säännös ei kuitenkaan tule sovellettavaksi, jos muussa laissa säädetään toisin.

Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 25.1 §:n mukaan ”Liikkeeseenlaskijan selvitystilän ja konkurssin estämät-tä katettu joukkolainaa on maksettava koko katetun joukkolainan laina-ajalta sopimusehtojen mukaisesti katetun joukkolainan vakuudeksi joukkolainarekisteriin merkityistä varoista ennen muita saatavia.” Nykyisen kiinnitysluottopankkilain esitöiden (HE 42/2010) mukaan säännös muodostaa poikkeuksen konkurssilain yleisestä eräänntymissäännöstä. Samoin esitöissä todetaan, että katetun joukkolainan korko- ja pääomasuoritukset eräänntyisivät siten alun perin sovittujen eräpäivien mukaisesti eikä katettua joukkolainaa voisi eräännyttää yksinomaan konkurssiin asettamisen perusteella. Tämä säännös täyttäisi siis myös Direktiivin 5 artiklan vaatimuksen sillä erotuksella, että soveltuvuus pitäisi ulottaa myös kriisinratkaisumenettelyyn. Uutta

kiinnitysluottopankkia koskevasta esitysluonnoksesta puuttuvat tähän liittyvät arviot, eikä esitysluonnoksen perusteella ole lainkaan selvää, että katettujen joukkolainojen konkurssioikeudellinen erillisuus ja erääntymättömyys toteutuisi jatkossa.

Ehdotusluonnoksessa katettujen joukkolainojen velkojien etuoikeusasemaa on käsitelty vain lakiluonnoksen 21 §:ssä seuraavasti:

”21 § Katepooliin sisältyvien vakuuksien tuottama etuoikeus

Katepooliin sisältyvät vakuudet ovat yhtäläisesti kaikkien sen kattamien katettujen joukkolainojen pääomien ja korkojen, katettuihin joukkolainoihin liittyvien johdannaisopimuksiin perustuvien velvoitteiden sekä joukkolainaohjelmaan liittyvien hallinnointi- ja selvityskulujen vakuutena.

Edellä 1 momentissa mainittujen velvoitteiden velkojilla on velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) 3 §:ään rinnastettava etuoikeus katepooliin sisältyviin vakuuksiin. Vakuuden asettamiseen ja vakuuden tuottamiin oikeusvaikutuksiin sovelletaan rahoitusvakuuslakia (11/2004), ellei tässä laissa toisin säädetä.

Etu oikeus perustetaan merkitsemällä vakuus joukkolainarekisteriin 28—30 §:n mukaisella tavalla.”

Katetuille joukkolainoille on esitysluonnoksen 21.2 §:ssä annettu velkojien maksunsaantijärjestyksestä annetun lain (1578/1992) (Maksunsaantijärjestyslaki) 3 §:ään rinnastettava etuoikeus katepooliin sisältyviin vakuuksiin. Maksunsaantijärjestyslain 3 § koskee vakuudenhaltijan asemaa pakkotäytännössä ja sen mukaisesti ”Sillä, jolla on muu kuin 1 §:n 2 momentissa tarkoitettu panttioikeus irtaimeen omaisuuteen taikka pidätysoikeus hallinnassaan olevaan omaisuuteen, on oikeus saada maksu saatavastaan pantti- tai pidätysoikeuden kohteesta ennen muita saatavia. Sama koskee myös sellaisen saatavan korkoa enintään kolmelta vuodelta ennen sitä päivää, jona konkurssi alkoi tai ulosmittaus toimitettiin, konkurssissa varojen tilittämiseen ja ulosmittauksessa siihen ajankohtaan asti, johon korko saatavalle lasketaan.”

Nykyiseen kiinnitysluottopankkilakiin ei sisälly lainkaan viittausta Maksunsaantijärjestyslain mukaiseen etuoikeusasemaan. Tähän voidaan perustellusti katsoa olevan syynä se, että Maksunsaantijärjestyslaissa säännellään velkojien keskinäistä etuoikeutta velallisen omaisuuden rahaksimuutossa syntyneisiin varoihin. Katettuihin joukkolainoihin perustuvia saatavia ei sen sijaan katsota eräänntyneiksi konkurssissa, vaan ne maksetaan edelleen sopimusehtojensa mukaisesti koko laina-ajalta. Katettujen joukkolainojen velkojat siis ole Maksunsaantijärjestyslain tarkoittamassa mielessä lainkaan osallisina konkurssimenettelyssä. Direktiivin 5 artiklalla pyritään samaan lopputulemaan. Viittaus Maksunsaantijärjestyslain mukaiseen etuoikeusasemaan on siis

ongelmallinen sekä Direktiivin implementoinnin, että yleisemminkin katettujen joukkolainojen velkojen aseman kannalta.

Yllä mainitun perusteella täytyy todeta, että esitysluonnos on Direktiivin 5 ja 12 artiklojen implementoinnin, ja yleisestikin katettujen joukkolainojen aseman liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyysmenettelyssä osalta puutteellinen ja vaatii jatkokehittelyä.

Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 25.2 §:n mukaisesti ”Katettujen joukkolainojen vakuuksien kokonaismäärään sisältyvän kiinteistövakuudellisen luoton osalta katettujen joukkolainojen haltijoiden tämän pykälän mukainen maksuetuoikeus rajoittuu luoton osuuteen, joka vastaa asuntoluottojen osalta 70 prosenttia ja liikekiinteistöluottojen osalta 60 prosenttia luoton vakuutena olevien osakkeiden tai kiinteistön joukkolainarekisteriin merkitystä arvosta liikkeeseenlaskijan selvitystilaan tai konkurssiin asettamishetkellä.” Tämäkin säännös ehdotetaan nyt poistettavaksi, joten ainakin perusteluissa tulisi todeta, onko tämä seurausta siitä, ettei Direktiiviin sisälly vastaavaa vaatimusta. Toisaalta lakiluonnoksen 23 §:ään sisältyy pitkälti Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 16.1 §:ää vastaava säännös katepoolin vakuusarvostuksesta (sillä erotuksella, että lakiehdotuksessa asuntoluottojen enimmäisvakuusarvostus nousee 70 prosentista 80 prosenttiin. Nykyisen kiinnitysluottopankkilain 25.2 §:n säännös, jonka mukaan myös katettujen joukkolainojen velkojen maksuetuoikeus rajoittuu näihin maksimiarvoihin, on looginen ja sen poistaminen vaatisi tuekseen jonkinlaisia perusteluja.

Direktiivin 4 artiklan 1 kohdan (c) alakohdassa edellytetään jäsenvaltion säätävän, että siltä osin, kuin katettujen joukkolainojen velkojen ja johdannaissopimusten vastapuolien saatavia ei voida kokonaan maksaa katepoolissa olevista omaisuseristä, tulee mainittujen velkojen saatavien olla liikkeeseenlaskijan maksukyvyttömyysmenettelyssä yhtäläisessä asemassa tavallisten velkojen kanssa (pari passu). Saman artiklan 3 kohta kuitenkin antaa jäsenvaltioille option antaa lainsäädännössään katettujen joukkolainojen velkojille ja johdannaissopimusten vastapuolille tavallisia velkoja parempi etuoikeus myös niiden saataviensa osalta, joita ei voida täyttää katepoolin varoista. Esitysluonnoksen sivulla 23 todetaan, että ”Direktiivin 4 artiklan 3 kohta antaa jäsenvaltioille option säätää johdannaissopimusten saataville tavallisia velkoja parempi maksuetuoikeus katetun joukkolainan liikkeeseenlaskijan konkurssissa, elleivät joukkolainarekisteriin merkityt vakuudet riitä kaikkien etuoikeutettujen saatavien kattamiseksi. Tätä optiota ei esitetä otettavaksi käyttöön kansallisesti, jolloin johdannaisiin perustuvat saatavat siltä osin kuin niitä ei saada katettua katettujen joukkolainan vakuuksista olisivat velkojen maksunsaantijärjestyksessä tavallista velkaa. Maininta on puutteellinen sikäli, että Direktiivi antaa vastaavan option johdannaissaatavien lisäksi myös katettujen joukkolainojen velkojen saataville. Tässä kohdassa tulisi todeta myös, että tätä sääntelyoptiota ei käytetä myöskään katettujen joukkolainojen velkojen saatavien osalta.

Selvää on, että liikkeeseenlaskijan muilla velkojilla pitäisi olla oikeus maksuun katepoolin varoista sikäli kuin niitä ei tarvita katettujen joukkolainojen ja niihin liittyvistä johdannaissopimuksista aiheutuvien veloitteiden maksuun. Tämäkin asia olisi syytä tuoda esiin ainakin perusteluissa.

Lopuksi on vielä todettava, että lakiehdotuksen 21.2 §:ssä oleva viittaus rahoitusvakuuslakiin tuo myös lisää epäselvyyttä katettujen joukkolainojen haltijoiden oikeusasemaan. Taustalla lienee Direktiivin 9 artiklan 2 kohta, jonka mukaan katetun joukkolainan vakuudeksi tulevan luoton siirto luoton myöntäneeltä luottolaitokselta katetun joukkolainan liikkeeseenlaskijalle voi tapahtua myös rahoitusvakuusdirektiivin (2002/47/EY) mukaisella rahoitusvakuusjärjestelyllä. Lakiluonnoksen 21.2 § koskee kuitenkin eri tilannetta, eli katetun joukkolainan vakuuden asettamista, joten Direktiivin implementointi ei tällaista säännöstä edellytä. Se, miten rahoitusvakuuslain mukaiset vakuusjärjestelyt ylipäättään istuvat katetun joukkolainan vakuuden asettamiseen vaatisi tuekseen laajempia ja täsmällisempiä perusteluja.

Johdannaissopimukset kiinnitysluottopankkitoiminnassa

Ehdotetun Uuden kiinnitysluottopankkilain 26.2 §:n mukaan ”Katepooliin sisällytettävien johdannaissopimusten on sopimukseen sovellettavan lain tai ehtojensa mukaan pysyttävä voimassa liikkeeseenlaskijan konkurssin tai kriisinratkaisumenettelyn estämättä. Liikkeeseenlaskijan konkurssi tai kriisinratkaisumenettely ei eräännytä tai päätä ennaikaisesti tällaista johdannaissopimusta.” Luonnoksen perustelujen mukaan tällä momentilla on tarkoitus panna täytäntöön Direktiivin 11 artiklan 1 kohdan d alakohta.

Ehdotetussa lakitekstissä on, kuten pitääkin, kielletty sekä johdannaissopimusten automaattinen erääntyminen että niiden sopimusehtoihin perustuva eräännyttäminen liikkeeseenlaskijan konkurssissa ja kriisinratkaisumenettelyssä. Tässä yhteydessä on syytä huomioida, että laki eräistä arvopaperi- ja valuuttakaupan sekä selvitysjärjestelmän ehdoista (1084/1999) (Nettoutuslaki) on erityislaki, joka antaa muun muassa johdannaissopimusten vastapuolelle oikeuden nettouttaa ennen konkurssin alkamista syntyneet velvoitteet sopimuksen toisen osapuolen konkurssin estämättä. Uudessa kiinnitysluottopankkilaisissa, tai ainakin sen perusteluissa, olisi syytä selvittää, että Nettoutuslakia ei sovelleta katepooliin sisällytettyihin johdannaissopimuksiin.

Katetun joukkolainan erääntymisajankohdan lykkääminen

Ehdotetun Uuden kiinnitysluottopankkilain 32.1 §:n mukaan ”Katettu joukkolainaa saa sisältää ehdon, jonka mukaan liikkeeseenlaskijalla on oikeus lykätä katetun joukkolainan erääntymistä. Ehdossa on määriteltävä ne olosuhteet, joiden pohjalta liikkeeseenlaskijalle syntyy oikeus erääntymisen lykkäämiselle. Erääntymisen lykkäämiseen oikeuttavien olosuhteiden on liityttävä liikkeeseenlaskijan maksuvalmiuteen, ja olosuhteiden olemassaolo tulee olla yksiselitteisesti todennettavissa ja määriteltävissä.” Pykälällä on esitysluonnoksen mukaan tarkoitus ottaa käyttöön Direktiivin 17 artiklan mukainen jäsenvaltio-optio.

Sopimusehtoja joukkolainan erääntymisen lykkäämisestä (soft bullet) sisältyy tällä hetkellä toisinaan katettujen joukkolainojen ehtoihin. Direktiivin 17 artiklassa (jos sen mukaista optiota käytetään) ei edellytetä, että ”erääntymisen lykkäämiseen oikeuttavien olosuhteiden olisi liityttävä liikkeeseenlaskijan maksuvalmiuteen”, vaan tämä lienee lakiluonnoksen laatijan tekemä valinta. Sitä, miksi erääntymisen lykkäämisen tulisi jatkossa olla mahdollista vain tällaisen kriteerin täytyessä ja miksi Suomessa haluttaisiin tältä osin mennä Direktiivin vaatimuksia pidemmälle, tulisi perustella esityksessä tarkemmin.

Muita havaintoja

Edellä mainittujen merkittävimpien havaintojen lisäksi haluamme nostaa esille seuraavat sisällölliset tai esityksen kieliasuun liittyvät seikat:

- Sivu 6 ylin kappale: ” liikkeeseenlaskijan muiden velkojen ulottumattomissa.”
- Sivu 6 toiseksi viimeinen kokonainen kappale: ”sisäisesti liikkeeseen lasketut katetut joukkolainat sisällytetään...”
- Sivu 7 ensimmäinen kokonainen kappale: tässä olisi hyvä mainita myös ohjelman alasajon liittyvät kustannukset.
- ”Johdannaissopimukset” sivulla 7: ”Johdannaissopimusten tulee olla ehdoiltaan sellaisia, että liikkeeseenlaskijan konkurssi tai kriisinratkaisumenettely ei eräännytä tai anna oikeutta eräännyttää sopimuksia.”
- Sivu 8 kolmanneksi viimeinen kappale: tässä tulisi huomioida paremmin myös yksittäiset ohjelmista erilliset liikkeeseenlaskut. Sama toistuu sivun 22 viimeisessä kokonaisessa kappaleessa
- Sivu 9 toinen kappale: tap issue -termi on tässä ymmärretty väärin. Sillä tarkoitetaan jo aiemmin liikkeeseen lasketun joukkolainan pääomamäärän lisäämistä uusilla sijoituksilla lainan ISIN-koodin pysyessä samana.
- Kohdan 3.1 ensimmäinen kappale sivulla 10: tästä listasta puuttuu ainakin S-Pankki Oyj.
- Sivun 21 toiseksi viimeinen kappale: tässä pitäisi viitata Direktiivin 14 artiklaan, eikä 18 artiklaan.
- Sivun 23 toiseksi viimeinen kokonainen kappale: ”Lainvalmistelun yhteydessä ei noussut esille tarvetta ottaa käyttöön kansallista tällaista velvoitetta...”
- Sivun 32 viimeinen kappale: ”vakuutuspooleihin” pitää olla ”vakuutuspooleihin”.
- 23 §:n perustelut sivulla 40: ” johdannaisten arvon laskentaan”.
- 24 §:n mukaista ylivakuusvaatimusta koskevat perustelut puuttuvat kokonaan.
- 31 §:n perustelut sivulla 41: tässä tulisi perustella myös, miksi Direktiivin 16 artiklan 3 kohdan mukaista optiota ei oteta käyttöön.

- 35 §: ”jos kaikki vakuuksiin kohdistuvat katetut joukkolainat on täysin maksettu.” olisi syytä korvata sanamuodolla ”jos kaikki vakuuksien turvaamat katetut joukkolainat on täysin maksettu.”
- 36 § ja sen perustelut: tässä tulisi johdonmukaisuuden nimissä käyttää ”vakuuspooli” ja ”vakuudet” termien sijasta uutta termiä ”katepooli” ja ”katepoolit”.
- 38 §:n perusteluihin olisi syytä lisätä se Nykyisessä kiinnitysluottopankkilaissa ja asianomaisissa pankkilaeissa oleva mahdollisuus, jonka mukaan sulautuminen, jakautuminen ja liiketoiminnan luovutus voivat tapahtua myös ulkomaiselle vastaavalle laitokselle.
- Sivun 46 viimeinen kokonainen kappale: ”Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan muu viranomainen kuin tasavallan presidentti...”
- Luottolaitostoiminnasta annetun lain muutetun 17 §:n sanamuoto ”skenaario katepooleihin sisältyvien kiinteistövakuudellisten luottojen vakuuksien arvojen merkittävä alentuminen” ei oikein sovi lakitekstiksi, kieliasua on syytä tarkistaa.

Lopuksi

Esityksen jatkokehittelyssä tulisi kiinnittää huomiota täsmällisyyteen erityisesti Direktiivin 5 artiklan implementoinnin osalta sekä siihen, että katettujen joukkolainojen velkojen intressit tulevat turvatuiksi ainakin Nykyisen kiinnitysluottopankkilain tasoa vastaavasti.

Helsingissä, 30. päivänä heinäkuuta 2021

SUOMEN ASIANAJAJALIITTO

Niko Jakobsson

Suomen Asianajajaliiton pääsihteeri

LAATI

Lausunto on laadittu Suomen Asianajajaliiton arvopaperi- ja rahoitus oikeuden asiantuntijaryhmässä. Lau-sunnon laatimiseen ovat osallistuneet seuraavat asianajajat: Janne Lauha ja Mikko Heinonen.

Suomen Asianajajaliiton lausunnot valmistellaan oikeudellisissa asiantuntijaryhmissä, joiden toiminnassa on mukana noin 120 asianajajaa. Tämä lausunto on valmisteltu arvopaperi- ja rahoitusoikeuden asiantuntijaryhmässä.

Toivonen Milla
Suomen Asianajajaliitto